

Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck

Motion av Dennis Wedin (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Dennis Wedin (M) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att kommunfullmäktige uppdrar till berörda nämnder att utreda möjligheterna till att skapa en Förbifart Skarpnäck inom ramen för den pågående stadsutvecklingen i Bagarmossen–Skarpnäck.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret ser sammantaget att en ny gata mellan Bagarmossen och Tyresövägen skulle motverka de mål om minskad biltrafik och minskade utsläpp från transportsektorn som staden har.

Exploateringsnämnden lyfter att en sådan koppling inte skulle förändra att Sockenvägen fortsatt kommer att vara huvudalternativet för in- och utfart till Bagarmossen. Exploateringsnämnden har inte inom ramarna för den pågående stadsutvecklingen i Bagarmossen och Skarpnäck möjlighet att finansiera en ny permanent koppling.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att förslaget har fokus på motorfordonstrafikens förutsättningar. Fokus på motorfordonstrafikens framkomlighet kan försvaga gatans potentiella rumsliga kvalitet och kan innebära negativa konsekvenser på stadsrums-, natur- och rekreationsvärden.

Trafiknämnden lyfter att vägsträckningen som motionären föreslår är nära Nackareservatet och ett sådant alternativ behöver ställas mot de grönområden och de rekreativa värden som i så fall behöver ianspråk tas för att möjliggöra en sådan koppling.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I Bagarmossen och Skarpnäck tar staden, genom projekt Bergholmsbacken, ett helhetsgrepp kring utvecklingen för att bygga bort segregation, stärka stadsdelarna och ta tillvara deras potential. I området tillskapas ca 700 bostäder varav cirka 315 hyresrätter och 72 vård- och omsorgsbostäder. I bottenvåningarna längs stråket möjliggörs för kommersiella lokaler. Satsningar kommer göras i allmän plats, bland annat får det befintliga gång- och cykelstråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck en gen sträckning och ny utformning.

För att genomföra detta angelägna projekt krävs att en tillfällig byggväg anläggs. När genomförandebeslutet för Bergholmspacken behandlades direkt efter valet år 2022 röstade de borgerliga partierna ihop med Sverigedemokraterna i exploateringsnämnden. Beslutsgången som beskrivs i motionen stämmer alltså inte.

När överenskommelse om exploatering sedan behandlades i kommunfullmäktige i december 2022 beslutade den rödgröna majoriteten att den tillfälliga byggväg som föreslogs genom Bagarmosseskogen och som oroat många närboende skulle utredas vidare. Beslutet blev därför att alternativa lösningar till föreslagen byggväg skulle utredas och redovisas till exploateringsnämnden.

Exploateringskontoret gjorde därefter en grundlig utredning och presenterade ett reviderat och kraftigt bantat förslag med delvis ny dragning. Bland annat gjordes en fördjupad barnkonsekvensanalys, en uppdaterad bygglogistikutredning och en utredning av påverkan på naturvärden och artskyddsbedömning av fåglar och fladdermöss. Dessutom presenterades att ett masslogistikcenter skulle upprättas för att både minska antalet tunga masstransporter och minska koldioxidutsläppen. Antalet transporter på stadens vägar ifrån projektet minskar därmed med upp till 94 procent.

Motionären föreslår en ny bilväg genom Bagarmossen och Tyresövägen. En sådan bilväg skulle inte avlasta Sockenvägen då de största trafikflödena har Nynäsvägen norrut som mål på morgonen och tvärtom på eftermiddagen. Den skulle däremot motverka målen om minskad biltrafik och minskade utsläpp från transportsektorn. Dessutom skulle grönområden och rekreativa värden behöva tas i anspråk, vilket går stick i stäv med majoritetens budget 2025 där det anges att arbetet med att utreda Bagarmosseskogen som naturreservat ska inledas år 2025. Finansieringen saknas också för motionärens förslag.

Det är tydligt att Moderaternas ensidiga fokus på bilar är på bekostnad av stadsrumsvärden, naturvärden och rekreationsvärden.

Bilaga

Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck, dnr KS 2024/692-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservat av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra

Bergholmsbacken utpekas som en första utbyggnadsetapp i områdesprogrammet Bagarmossen-Skarpnäck som godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2016-10-27. Projektet är beläget söder om Bagarmossens tunnelbaneuppgång och planeras för ca 560 bostäder varav 72 vård- och omsorgsboende samt satsningar i allmän plats, bland annat med ett gång- och cykelstråk mot Skarpnäck.

Redan utan denna stadsutveckling är behovet av en ytterligare väg till Bagarmossen stort. Den enda in- och utfarten till Bagarmossen idag är Sockenvägen, vilket ofta leder till omfattande köer. Vid trafikolyckor, brand, översvämningar och liknande är det också direkt olämpligt med endast en väg. Från Moderaternas sida vill vi därför bygga ytterligare en permanent väg in och ut från Bagarmossen. Vi menar att det är nödvändigt att staden utreder en slags ”Förbifart Skarpnäck” för att knyta ihop de östra delarna av Bagarmossen och Skarpnäck med Tyresövägen. Det är därför glädjande att exploateringskontoret håller med oss om att en koppling som ansluter på det viset rakt ut mot Tyresövägen (väg 229) skulle skapa en större robusthet i trafiksystemet som helhet. Vi konstaterar därtill att trafikkontoret delar vår mening vad gäller att en ny inresemöjlighet till Sockenvägen skulle vara bra för att minska sårbarheten i vägsystemet.

Exakt hur en sträckning kan se ut, som samtidigt tryggar det ekologiska sambandet som är viktigt för den biologiska mångfalden, överlåter vi självklart till expertisen att lämna förslag på. Vi menar dock att ett nytt alternativ för en byggväg med fördel skulle kunna kopplas till en möjlig dragning ut mot väg 229. På så vis skulle byggvägen kunna fylla två funktioner, på kort sikt avlasta Sockenvägen vad gäller bygglogistiken, på längre sikt bli den andra vägen in och ut från Bagarmossen som så länge behövs – en Förbifart Skarpnäck.

Reservat av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis tillstyrka motionen
2. Att utöver det anföra.

Liberalerna är positivt inställda till motionen om att bygga förbifart Skarpnäck. Liberalerna har tidigare drivit på om att upprätta en ny förbindelse mellan Skarpnäck och Bagarmossen. Det skulle bidra till en bättre kommunikation och sammanbindning av stadens södra delar vilket är nödvändigt.

Samtidigt som Liberalerna anser att det är positivt att frågan utreds vill vi poängtera att bygget av en ny väg måste ske med stor respekt för och bevarande av områdets viktiga naturvärden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 27 november 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Kristina Lutz (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Dennis Wedin (M) föreslår i en motion väckt i kommunfullmäktige att det finns behov av ytterligare väginfrastruktur i samband med exploatering i Bagarmossen-Skarpnäck, då infarten via Sockenvägen ofta leder till omfattande köer. För att knyta ihop de östra delarna av Bagarmossen och Skarpnäck med Tyresövägen föreslår motionären därför en slags "Förbifart Skarpnäck".

I motionen framförs också en oro för den tillfälliga byggvägen som möjliggör stadsutvecklingen i Bagarmossen-Skarpnäck.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens budget finns mål om minskad biltrafik och minskade utsläpp från transportsektorn. I budget 2025 slås också fast att stadens infrastruktur ska användas på ett resurseffektivt sätt genom att nyttja befintliga gator, vägar och broar och prioritera framkomligheten för gång, cykel, kollektivtrafik och godstransporter. Samtidigt ska staden också arbeta för att stadsplaneringen ska minska stockholmarnas beroende av bilen.

Den tillkommande bebyggelse som planeras i Skarpnäck och Bagarmossen har goda förutsättningar att använda befintlig infrastruktur med några komplement av gång- och cykelstråk. Tunnelbanans gröna Skarpnäcksgren har möjlighet att på sikt utöka sin kapacitet när Hagsätragrenen kopplas på den blåa linjen.

En ny gata mellan Bagarmossen och Tyresövägen skulle minska sårbarheten i vägsystemet, men en ny gata skulle även riskera att öka trafiken i området. En ny koppling mot Tyresövägen skulle sannolikt inte avlasta Sockenvägen då de största trafikflödena har Nynäsvägen norrut som mål på morgonen och tvärtom på eftermiddagen.

Det finns också ett uppdrag i kommande budget om att utreda Bagarmossenskogen som ett naturreservat, vilket skulle vara svårt att förena med en ny gata.

Den byggväg som projektet föreslår mellan Vinggatan i Skarpnäck och Bergholmsbackar syftar till att inte belasta Sockenvägen med tunga transporter då markförhållandena är undermåliga på Sockenvägen. Utformningen av byggvägen ska ske med hög trafiksäkerhet och med fokus på att minimera påverkan på befintliga verksamheter utmed byggvägen.

Sammantaget ser stadsledningskontoret att en ny gata här skulle motverka de mål om minskad biltrafik och minskade utsläpp från transportsektorn som staden har.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 oktober 2024 följande.

Exploateringsnämnden beslutar att överlämna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M) och André Nilsson (L), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Inför starten av programmet för Bagarmossen och Skarpnäck så fanns en fördjupad trafikstudie som visade på att trafiksituationen för Bagarmossen är problematisk då vissa delar är beroende av Sockenvägen som enda tillfart. En ny vägkoppling till Bagarmossen som skapar ett alternativ till Sockenvägen skulle ur ett trafikhänseende vara bra vara bra för att skapa ett robustare trafiknät för Bagarmossen.

Det som behöver beaktas när en ny koppling, eller åtgärder, studeras för att få ned flödena på Sockenvägen är att de största trafikflödena har Nynäsvägen som mål för fortsatt resa norrut på morgonen och tvärt om på eftermiddagen. Även anslutande vägnät i Björkhagen och Hammarbyhöjden behöver beaktas. Givet dessa förutsättningar bedöms det svårt att med en ny koppling få ned flödena på Sockenvägen.

Kontorets sammanfattande bedömning

En koppling som ansluter så rakt ut mot Tyresövägen (väg 229) som möjligt, utan att leda in trafik i Skarpnäcks centrala vägstruktur, skulle inte förändra att Sockenvägen fortsatt kommer att vara huvudalternativet för in- och utfart till Bagarmossen, men en sådan koppling skulle skapa en större robusthet i trafiksystemet. Ett sådant alternativ behöver dock ställas mot de grönområden och de rekreativa värden som i så fall behöver ianspråkta för att möjliggöra en ny koppling. Finansieringen av en koppling skulle också behöva hanteras. Exploateringskontoret har inte inom ramarna för den pågående stadsutvecklingen i Bagarmossen och Skarpnäck möjlighet att finansiera en ny permanent koppling.

Byggvägens aktuella dragning och funktion för projekt Bergholmsbacken är inte förenligt med en ny permanent koppling varken genomförandemässigt eller i tid. En

ny permanent koppling kräver en detaljplaneprocess vilket gör att även en samordnad dragning av en byggväg behöver invänta den processen.

Exploateringskontorets förslag

Exploateringskontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen samt förklarar ärendet omedelbart justerat.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.
3. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Bagarmossenskogen är ett ekologiskt särskilt betydelsefullt område (ESBO) med viktiga kopplingar till Skogskyrkogården och Nacka naturreservat. I budgeten för nästa år får exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att påbörja arbetet med att utreda Bagarmossenskogen som naturreservat, med målet att kunna fatta nödvändiga beslut om inrättande under år 2026. Detta för att skydda naturen i området på lång sikt och att värna grönområdet och de rekreativa värdena, samtidigt som den tillfälliga byggvägen som anläggs för att möjliggöra utveckling av Projekt Bergholmsbacken inte permanentas.

Program för Bagarmossen och Skarpnäck har redan 2016 studerat hur en värdeskapande koppling mellan Bagarmossen och Skarpnäck skulle kunna utformas och kommit fram till att förstärkning av befintliga rekreativa värden och prioritering av förbindelser för gående och cyklande behöver prioriteras.

Det är utifrån ovan nämnda utgångspunkter som stadsutveckling gällande koppling mellan Bagarmossen och Skarpnäck ska angripas.

Reservation av Jonas Naddebo (C), Mats Johnsson (SD) och Björn Ljung (L) som reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

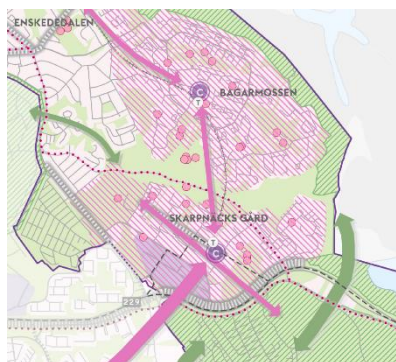
Gator är stadens äldsta offentliga rum och viktiga mötesplatser. Stadsgator har andra funktioner utöver transporter. Med rätt utformning och variation av funktioner kan de leda till minskad klimatpåverkan och öka vistelsekvaliteten. Nya sammankopplande gator är ett verktyg för att möjliggöra ny bebyggelse och öka hållbar mobilitet. Ett finmaskigt vägnät med kopplingar skapar en socialt sammanhållen stad.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att motionärens förslag om att bygga förbifart Skarpnäck i syfte att skapa en ny vägkoppling till och från Bagarmossen har fokus på

motorfordonstrafikens förutsättningar. Fokus på motorfordonstrafikens framkomlighet kan försvaga gatans potentiella rumsliga kvalitet och kan innebära negativa konsekvenser på stadsrums-, natur- och rekreationsvärden.

Kontoret välkomnar ett uppdrag att studera en koppling mellan Bagarmossen och Skarpnäck och kartlägga vad en sammanhängande gatustruktur skulle ge området. I ett sådant arbete behöver hänsyn tas till starka ekologiska samband enligt översiktsplanen samt till rekreativa värden. Att utreda en koppling mellan stadsdelarna är i linje med planeringsstrategin antagen av kommunfullmäktige den 17 juni 2024 för en mer sammanhängande stad, vilket är ett av översiktsplanens mål.

Den provisoriska byggvägen genom Skarpnäck som möjliggör utbyggnaden av exploateringsprojektet Bergholmsbacken i Bagarmossen har inte reglerats i detaljplan och är därmed av kortsiktig karaktär. De kompletterande utredningar som exploateringsnämnden tog del av på sammanträde 13 juni 2024 visar på hanterbara konsekvenser på natur- och rekreativa värden.

- Stadsutvecklingsområde - omvandling
- Stadsutvecklingsområde - komplettering
- Område där komplettering kan prövas
- Strategiskt samband
- Lokala samband
- Urbana stråk
- Liten stadsboulevard
- Utvecklingsområde regionalt ekologiskt samband
- Utvecklingsområde kommunalt ekologiskt samband
- Centrum
- Viktiga mötesplatser

Lokala utvecklingsmöjligheter enligt översiktsplanen

Stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Kontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner kontorets utlåtande som svar på remissen och att stadsbyggnadsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen och justerar paragrafen omedelbart.

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

I programarbetet för Bagarmossen och Skarpnäck gjordes en trafikstudie som konstaterade att Sockenvägen är den enda tillfarten till Bagarmossen vilket innebär att inga andra vägar finns in och ut för exempelvis utryckningsfordon. En ny vägkoppling/gatukoppling till Bagarmossen som skapar ett alternativ till Sockenvägen konstaterades vara bra för att minska sårbarheten i vägsystemet. Men det konstaterades även att en ny koppling riskerade att öka trafiken i områdena samt att en ny vägkoppling sannolikt inte avlastar Sockenvägen. Detta eftersom de största trafikflödena har Nynäsvägen som mål för fortsatt resa oftast norrut på morgonen och tvärtom på eftermiddagen och Sockenvägen är den genaste vägen.

Figur 1 Karta över aktuellt område och byggväg

Att inte belasta Sockenvägen med tunga transporter är en av anledningarna till att exploateringsprojektet Bergholmsbacken föreslår att bygga en byggväg mellan Vinggatan i Skarpnäck och Bergholmsbacken. Kontoret anser dock att det är av vikt att detta sker med hög trafiksäkerhet och med fokus på att minimera påverkan på befintliga verksamheter utmed byggvägen. Vidare är markförhållandena dåliga på delar av Sockenvägen vilket för med sig att vibrationer kan uppstå när tunga fordon trafikerar Sockenvägen. Av den anledningen har kontoret ansett att anläggandet av en byggväg kan minimera den problematiken.

Vägsträckningen som motionären föreslår för Förbifart Skarpnäck är nära Nackareservatet och ett sådant alternativ behöver ställas mot de grönområden och de rekreativa värden som i så fall behöver ianspråkta för att möjliggöra en sådan koppling. Enligt majoritetens budgetförslag för 2025 ska även arbete med att utreda Bagarmossenskogen som naturreservat påbörjas med målet att kunna fatta nödvändiga beslut om inrättande år 2026. Det behöver också studeras att en sådan

koppling inte genererar ny biltrafik enligt stadens mål om minskat trafikarbete. Finansieringen av en sådan koppling skulle också behöva hanteras inom byggprojektet samt hur den skulle påverka nuvarande tidsplan och genomförandeplanering för Bergholmsbacken.

För att kunna analysera frågan närmare behövs ytterligare utredningar göras inom stadsbyggnadsprojektet.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M) och André Nilsson (L)

Att nämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

Bergholmsbacken utpekas som en första utbyggnadsetapp i områdesprogrammet Bagarmossen-Skarpnäck som godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2016-10-27. Projektet är beläget söder om Bagarmossens tunnelbaneuppgång och planeras för ca 560 bostäder varav 72 vård- och omsorgsboende samt satsningar i allmän plats, bland annat med ett gång- och cykelstråk mot Skarpnäck.

Redan utan denna stadsutveckling är behovet av en ytterligare väg till Bagarmossen stort. Den enda in- och utfarten till Bagarmossen idag är Sockenvägen, vilket ofta leder till omfattande köer. Vid trafikolyckor, brand, översvämningar och liknande är det också direkt olämpligt med endast en väg. Från Moderaternas sida vill vi därför bygga ytterligare en permanent väg in och ut från Bagarmossen. Vi menar att det är nödvändigt att staden utreder en slags "Förbifart Skarpnäck" för att knyta ihop de östra delarna av Bagarmossen och Skarpnäck med Tyresövägen. Det är därför glädjande att exploateringskontoret håller med oss om att en koppling som ansluter på det viset rakt ut mot Tyresövägen (väg 229) skulle skapa en större robusthet i trafiksystemet som helhet.

Exakt hur en sträckning kan se ut, som samtidigt tryggar det ekologiska sambandet som är viktigt för den biologiska mångfalden, överlåter vi självklart till expertisen att lämna förslag på. Vi menar dock att ett nytt alternativ för en byggväg med fördel skulle kunna kopplas till en möjlig dragning ut mot väg 229. På så vis skulle byggvägen kunna fylla två funktioner, på kort sikt avlasta Sockenvägen vad gäller bygglogistiken, på längre sikt bli den andra vägen in och ut från Bagarmossen som så länge behövs – en Förbifart Skarpnäck.

Trafiknämnden

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M)

Att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Behovet av stadsutveckling och bättre infrastruktur är stort i Bagarmossen. Större kommer det också bli i samband med att fler bostäder kommer byggas inom områdesprogrammet Bagarmossen-Skarpnäck som godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2016-10-27.

Den enda in- och utfarten till Bagarmossen är i dagsläget Sockenvägen, vilket ofta leder till omfattande köer. Vid trafikolyckor, brand, översvämningar och liknande är

det en direkt fara med endast en väg. Från Moderaternas sida vill vi därför bygga ytterligare en permanent väg in och ut från Bagarmossen. Det är nödvändigt att staden utreder en slags ”Förbifart Skarpnäck” för att knyta ihop de östra delarna av Bagarmossen och Skarpnäck med Tyresövägen.

Det är glädjande att trafikkontoret delar vår mening vad gäller att en ny inresemöjlighet till Sockenvägen skulle vara bra för att minska sårbarheten i vägsystemet. Exakt hur en sträckning kan se ut, som samtidigt säkrar de ekologiska värdena i området, överlåter vi till berörda kontor att lämna förslag på. Vi menar dock att ett nytt alternativ för en byggväg med fördel skulle kunna kopplas till en möjlig dragning ut mot väg 229. På så vis skulle byggvägen kunna fylla två funktioner. På kort sikt avlasta Sockenvägen vad gäller bygglogistiken, på längre sikt bli den andra vägen in och ut från Bagarmossen som så länge behövts – en Förbifart Skarpnäck.